

Gniezno
Ostrów Lednicki
**Chrzcielnica
Polski**

Pomysł i opracowanie dydaktyczne: prof. UAM dr hab. Violetta Julkowska
Opracowanie graficzne: Jarosław Gryguć

Chrzest Polski 966 i jego 1050 rocznica. Projekt edukacyjny – gazeta historyczna

Co wiemy o pierwszym chrześcijańskim władcy Mieszku? Kim byli jego rodzice? Gdzie się urodził? Gdzie dorastał? Jak upłynęło jego dzieciństwo? Czy miał rodzeństwo? W jakich okolicznościach stał się władcą plemiona Polan? Kiedy i dlaczego jako władca pogański przyjął chrzest? W rzeczywistości wiemy niewiele, kilkadziesiąt zdań w kronikach, do tego zapiski obcych kronikarzy niemieckich i czeskich oraz relacje podróżnika Ibrahima ibn Jakuba. Współcześnie nowych informacji dostarczają archeolodzy, pokazując szczegóły konstrukcyjne grodów i udostępniając zaskakujące, a nawet sensacyjne wyniki badań.

Jedno wiemy z pewnością: Mieszko przyjął chrzest i ten fakt wpływa od przeszło tysiąca lat na naszą historię i kulturę. W Wielkopolsce zaczęła się Polska jaką znamy dziś, a w kwietniu 2016 roku mija 1050 lat od tego wydarzenia.

/ Cele projektu:

Celem projektu jest z jednej strony zestawienie najważniejszych informacji na temat miejsca i okoliczności przyjęcia chrztu w 966 roku przez Mieszka i jego najbliższe otoczenie oraz odwołanie się w tym celu do relacji kronikarskiej Galla Anonima i opracowań. Z drugiej strony celem jest spojrzenie na to najważniejsze w naszej historii wydarzenie z perspektywy współcześnie przygotowywanych uroczystości jubileuszowych, które pozwalają docenić znaczenie chrztu dla Polski oraz zebranie jak największej ilości informacji o przygotowywanych wydarzeniach i przekazanie ich w formie gazety historycznej innym osobom: kolegom i rodzicom.

W wyniku projektu uczeń:

- > zapozna się z okolicznościami przyjęcia chrztu przez Mieszka na podstawie informacji źródłowych oraz odtworzy prawdopodobny przebieg obrzędu
- > zwróci uwagę na przedstawienia artystyczne wydarzeń z czasów pierwszych Piastów oraz ornamentykę romańską (np. na Drzwiach Gnieźnieńskich) i zastosuje te inspiracje w pracy koncepcyjnej nad gazetą historyczną i kalendarzem
- > wskaże na mapie miejsca w Wielkopolsce związane z początkami chrześcijańskiego państwa Mieszka: grody centralne: Poznań, Gniezno, Ostrów Lednicki, inne grody Giecz, Kalisz, Grzybowo
- > przygotuje, na podstawie dostępnych w sieci i mediach informacji, kalendarz imprez towarzyszących obchodom jubileuszowym w Gnieźnie, Poznaniu, Lednicy i innych miejscowościach na terenie Wielkopolski
- > zbierze informacje o przygotowywanych z okazji obchodów prezentacjach artystycznych tego wydarzenia, np. wystawach, filmach, książkach popularnonaukowych.
- > upowszechni we własnym środowisku szkolnym i lokalnym informacje zebrane w postaci kalendarza obchodów oraz prezentacji multimedialnej

Metody pracy:

- > analiza tekstu źródłowego z pomocą nauczyciela
- > wyszukiwanie informacji z różnych dostępnych materiałów i mediów
- > praca z mapą
- > elementy dramy – gazeta historyczna
- > prezentacja multimedialna

Środki dydaktyczne:

- > fragmenty tekstów źródłowych
- > mapa Państwo Mieszka
- > informacje ze stron internetowych:

Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Rezerwatu Archeologicznego „Genius Loci” w Poznaniu i Bramy Poznania na temat imprez przygotowywanych z okazji jubileuszu 1050 rocznicy chrztu

- > filmy z serii Tajemnice początków państwa polskiego w reż. Zdzisława Cozaca, np. „Wyspa władców” (wokół historii Ostrowa Lednickiego)
- > fotografia lub inne przedstawienie ukazujące „Drzwi Gnieźnieńskie” – jako przykład historii w obrazach

/ Instrukcja do projektu:

1. Nauczyciel omawia cele projektu i proponuje, aby klasa na czas trwania projektu weszła w rolę redakcji gazety historycznej
2. Klasa zostaje podzielona na zespoły zadaniowe, które przygotują poszczególne działy gazety historycznej
 - a) **DZIAŁ HISTORYCZNY** – zbiera informacje na temat okoliczności przyjęcia chrztu, ustala datę i wskazuje na mapie prawdopodobne miejsca w Wielkopolsce, w których są ślady przeprowadzenia chrystianizacji, ustala osoby dostojników kościelnych związane z Mieszkiem
 - b) **DZIAŁ ARCHITEKTONICZNY** – opisuje najstarsze obiekty sakralne w Wielkopolsce z czasów Mieszka i Dąbrówki np. na Lednicy, w Gnieźnie i w Poznaniu
 - c) **DZIAŁ KULTUROWY** – przygotowuje z pomocą karty pracy i scenek rysunkowych, nawiązujących do „Drzwi Gnieźnieńskich” jako obrazowo przedstawionej historii życia św. Wojciecha – prawdopodobny przebieg obrzędu chrztu, wykorzystując także inne dostępne przedstawienia obrazowe
 - d) **DZIAŁ JUBILEUSZOWY** – zbiera informacje na temat różnych planowanych imprez kulturalnych i sakralnych, wystaw, konferencji, spotkań związanych z uroczystościami w postaci KALENDARZA WYDARZEŃ JUBILEUSZOWYCH
 - e) **DZIAŁ ARTYSTYCZNY** – zbiera informacje na temat przygotowywanych filmów, pokazów plenerowych, koncertów. Dane wpisywane są do wspólnie przygotowanego i zaprojektowanego KALENDARZA WYDARZEŃ JUBILEUSZOWYCH
 - f) **DZIAŁ REDAKCYJNO-INFORMACYJNY** – zbiera wszystkie dostępne informacje od pozostałych działów redakcyjnych gazety i układa je w postaci prezentacji – ten dział odpowiada za ostateczny efekt projektu i pomysłowość jego wykonania – obmyśla formę prezentacji, wybiera i opracowuje jej kształt artystyczny, szuka inspiracji, np. w albumach przedstawiających sztukę romańską, „Drzwi Gnieźnieńskie” itp.
3. Uczniowie przygotowują gazetę historyczną w postaci stron zamieszczonych w prezentacji multimedialnej - gazeta ma być w zamyśle rozwinięciem informacji podanych w kalendarzu, który można umieścić w prezentacji w postaci przygotowanego posteru.
4. Gazeta powinna być zaprezentowana na spotkaniu z kolegami z innych klas oraz z rodzicami. Celem tego spotkania jest przekazanie informacji na temat wydarzenia (966) oraz planowanych obecnie wydarzeń kulturalnych związanych z obchodami 1050 rocznicy chrztu Polski na terenie Wielkopolski.

Czas lekcji: 2 jednostki lekcyjne

/ Przebieg projektu:

1. Ustalenie podczas spotkania podziału na działy tematyczne Gazety Jubileuszowej – tytuł gazety określa klasa realizująca projekt, która na czas projektu stanowi redakcję gazety.
2. Przygotowanie i opracowanie materiału do poszczególnych działów gazety.
3. Przygotowanie gazety w formie elektronicznej prezentacji multimedialnej.
4. Prezentacja projektu w obecności kolegów z innych klas i rodziców.

/ Literatura pomocnicza dla uczniów i nauczyciela:

1. Kurnatowska Z., *Początki Polski*, Poznań 2002.
2. Kürbis B., *Refleksje kronikarzy nad chrystianizacją Polski*, „Nasza Przeszłość” nr 69 (1988), s.97-114.
3. *Porta regia. Drzwi Gnieźnieńskie*, Fotografie: Adam Bujak, Tekst: Adam S. Labuda, Fundacja Świętego Wojciecha, Gniezno 2000.
4. Strzelczyk J., *Mieszko pierwszy*, Poznań 1992.
5. Sikorski D.A., *Kościół w Polsce za Mieszka i Bolesława Chrobrego. Rozważania nad granicami poznania historycznego*, Poznań 2011.
6. Urbańczyk P., *Mieszko Pierwszy tajemniczy*, Toruń 2013.
7. Węcowski P., *Początki Polski w pamięci historycznej późnego średniowiecza*, Kraków 2014.
8. Wyrwa A.M., *Gdecz- Giecz. Scire est reminisci. Krótka historia wydobywania z zapomnienia rezydencji piastowskiej*, Dziekanowice-Lednica 2014.
9. Wyrwa A.M., *Zaprowadzenie chrześcijaństwa w Polsce*, Dziekanowice-Lednica 2013.
10. *Ziemie polskie w X wieku i ich znaczenie w kształtowaniu się nowej mapy Europy*, red. H. Samsonowicz, Kraków 2000 (zawiera artykuły wielu historyków i archeologów).

